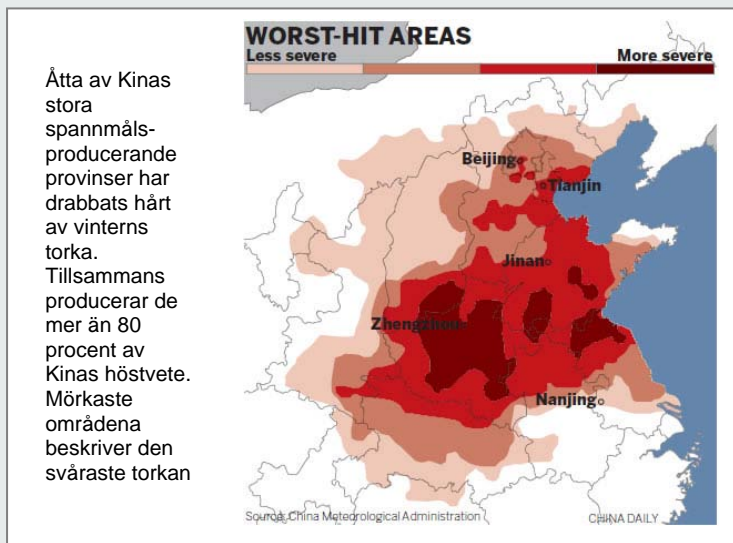

Världen hotas av global livsmedelsbrist

“Marknaden har inte råd med en dålig skörd i år igen”. Orden kommer från en analytiker inom branschen och speglar de globala problem som livsmedelsproduktionen står inför. Prognoser för det närmsta året har pekats på ett förbättrat produktionsresultat jämfört med 2010 års dåliga facit. Inledande rapporter under 2011 beträffande den globala livsmedelsförsörjningen har dock varit dystert läsning. En kall vinter inte minst i USA har följts upp av torka och en rad andra destruktiva väderleksförhållanden främst i Kina, USA och delar av EU-området. Vad som ytterligare spår på farhågorna för en annalkande livsmedelsbrist är en lagernivå som klart underskrider en önskvärd sådan och som bland annat orsakats av förra årets dåliga skörderesultat.

Kinas större vetebälten har drabbats hårt av vinterns och vårens svåra torka. Detta i kombination med mindre entusiasm för veteodling och stigande produktionskostnader har komplicerat situationen beträffande årets spannmålsproduktion. Vissa provinser är svårt uttorkade och där har även fisk- och risodlingar till större delen slagits ut. I fem av de svårast drabbade provinserna har det i år fallit 20 till 40 procent mindre nederbörd än

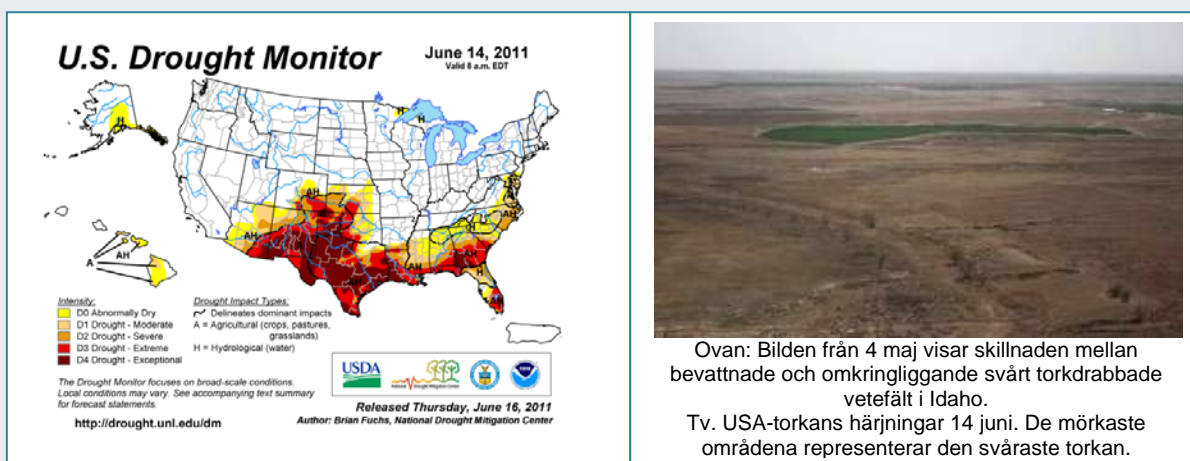

genomsnittet för de närmast föregående åren. De stora floderna i mellersta och nedre delarna av Yangtze River har upp till 70 procent mindre vattenflöde än normalt. Under senaste månaden har torkan förvärrats i södra Kina och är på vissa håll den värsta sedan 1961. Nya rapporter säger också att de arealer där risskördarna är i fara har ökat under senaste månaden. Samtidigt med oro för minskande skörderesultat så ökar också efterfrågan relaterat till en ökande befolkning och stigande inkomster. Kinas jordbruksminister Han Changfu uttalade sig förra månaden beträffande årets spannmålsproduktion men undvek då frågan om Kinas behov av vete- och majsimport. Kina är under gynnsamma odlingsår självförsörjande på dessa livsmedel.

Ogynnsamma väderförhållanden har under våren också varit verklighet för stora delar av Europa och dess livsmedelsproduktion. Europas veteproduktion som utgör en femtedel av den globala produktionen har satts under press i Storbritannien, Frankrike och Tyskland. Detta efter den torraste våren på minst 36 år. Frankrike som är västra Europas största producent av vete genomgår nu den värsta torkan på fem decennier. Franska metrologer säger att Frankrike upplevt sin varmaste vår sedan 1920-talet. Resultatet har inte låtit vänta på sig. Frankrike räknar nu med att landets veteproduktion blir 12 procent mindre i år än ett år tidigare. Frankrikes jordbruksminister Bruno Le Maire sade i förra veckan att "Situationen är allvarig för franska bönder. Vi vill agera snabbt och i stor skala".

Även Storbritannien har haft en besvärlig vår med stora återverkningar på spannmålsproduktionen. Robert Law som odlar cirka 5 000 hektar spannmål i Hertfordshire, England säger att "Torkan har definitivt varit längre än vi någonsin upplevt tidigare. Jag har varit jordbrukare här i 30 år och det är det värsta jag någonsin sett". Produktionsprognoser för både vete och korn har också sänkts för hela EU-området med i runda tal tre procent. Främst då beroende på effekterna av torkan i den västra delen av blocket.

Inte minst Nordamerika har drabbats svårt av vinterns och vårens vädersituation. Initialt hemsöktes Floridas fruktodlingar av svåra köldskador redan i januari. Vintermånaderna innebar sedan fortsatta svårigheter, främst norra och mellersta USA och delar av Kanadas drabbades av ihållande kyla. Detta åtföljdes senare av en våt inledning av våren inom vissa områden, främst i norra och mellersta USA. Den 15 maj hade 36 procent av USA:s vårvete sått jämfört med ett normalt genomsnitt då hela 76 procent av grödan kommit i jorden vid samma tidpunkt. Samtidigt fördröjdes sådden i Kanadas västra delar av blöta åkermarker. Våren har sedan kännetecknats av extrem torka främst i södra delarna av USA och på vissa håll är situationen på gränsen till katastrofal. Vintervetet i USA bedöms vara av mycket dålig kvalitet. I en ny rapport från 5 juni uppskattas att hela 44 procent av vintervetesskörden är av dålig eller mycket dålig kvalitet medan endast 34 procent har bra eller mycket bra klass. Vete med mycket dålig kvalitet är i stort sett endast användbart till djurfoder. Översvämningarna längs Mississippifloden har också påverkat sådden negativt i Mississippi och Arkansas. Experter säger att avkastningen i de drabbade områdena kommer att bli betydligt lägre än årets första prognoser. USDA (Amerikanska Jordbruks- departementet) sammanfattade nyligen situationen med att, "Vi har naturligtvis ett allvarligt problem". USA är världens ledande exportör av vete, majs och sojaböner.

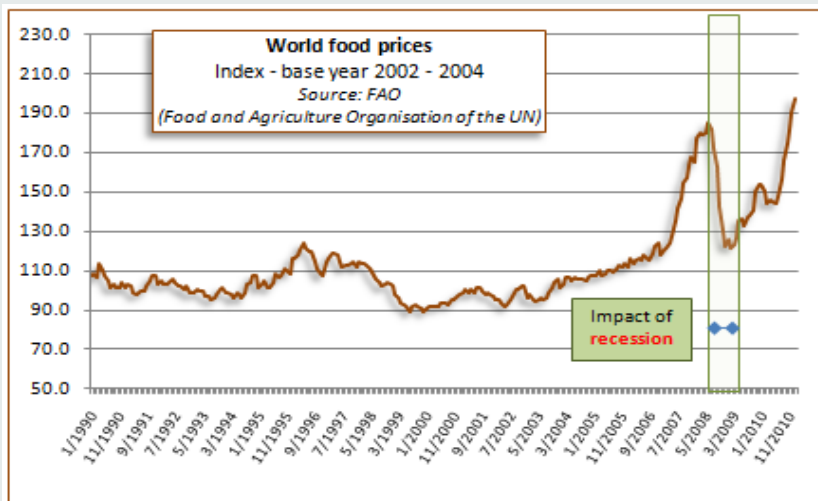

Joel 1:17

Utsädet ligger förtorkat under klumpar av jord,
förrådshuset står öde och ladorna förfaller,
ty säden har torkat bort.

Torkan i Texas skapar också stora problem för boskapsuppfödarna. Man tvingas i avsaknad av bete slakta stora delar av sina ungdjursbesättningar som de närmsta åren är ämnade att fylla på boskapsbesättningarna. Bill Hyman, verkställande direktör för Independent Cattlemen's Association of Texas, säger att "varje vecka utan regn innebär att fem procent av boskapsbesättningarna säljs". Hyman fortsätter "Jag skulle säga att totalt sett i Texas har ranchägare redan sålt 30 till 40 procent av sina hjordar. Många ranchägare ger bara upp". Man bedömer att verkningarna av torkan kommer att påverka prissättningen på nötkött under flera år framöver beroende på svårigheter att snabbt återskapa förlorade besättningar.

Diagrammet till vänster visar FAO:s (FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation) sammanställning av livsmedelspriserna under den senaste 20-årsperioden. Vi kan här se en stadig ökning av priserna under 2007 fram till finanskrisen i mitten av 2008. På grund av recessionen inträder ett kraftigt indexfall som tvärt bromsas ett år senare för att sedan nå nya rekordnoteringar under slutet av 2010 och inledningen av 2011.

Jordbruksekonomer menar att den rådande situationen gör det mer troligt att vi under andra hälften av 2011 får se allvarliga prischocker på livsmedel. Allmänt räknar man med att ungefär 900 miljoner människor i världen i dag upplever hunger och situationen försämras kontinuerligt. Joesette Sheeran i FN: s World Food Program beskriver situationen som en "tyst tsunami". För de 1,2 miljarder människor vars förtjänster uppgår till högst 1,25 USD per dag och som spenderar 50 till 80 procent av sina inkomster på mat, innebär prishöjningar hunger och mindre pengar till utbildning och hälsovård. Prisjämförelser visar att den senaste femårsperioden jämfört med 15-års period 1990-2005 så har priset på spannmål fördubblats, tredubblats för socker och är nu fyra gånger så högt för ris. Stigande matpriser har också fått människor runt om i världen att ändra sina matvanor visar en studie i 17 länder som genomförts av hjälporganisationen Oxfam. Hela 53 procent säger att de lagt om kosten de senaste två åren av dessa uppger fyra av fem höjda matpriser som skäl. Mest har matvanorna ändrats i Kenya där 76 procent säger att de bytt kost och även här anger fyra av fem höjda matpriser som skäl. Oxfam varnar för att många i fattiga länder äter allt sämre. Denna situation riskerar att i förlängningen orsaka matkravaller och allmän turbulens, kanske även i industriländerna. Samtidigt med detta kan vi konstatera att 24 procent av årets amerikanska majsproduktionen är planerad att användas till framställning av etanolbränsle. **Mvh Rune**